

آیین‌نامه اجرایی ماده (۲۹) قانون هوای پاک

مصوب جلسه ۱۳۹۷/۰۶/۲۱ هیأت وزیران

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۶/۲۱ به پیشنهاد شماره ۱۰۴۳۶۹۳ مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱ سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد تبصره (۲) ماده (۲۹) قانون هوای پاک - مصوب ۱۳۹۶-، آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون هوای پاک - مصوب ۱۳۹۶

ب - سازمان: سازمان حفاظت محیط زیست

پ - آلودگی صوتی: پخش و انتشار هرگونه صدا و ارتعاش بیش از حد مجاز

ت - منابع و کانونهای آلودگی صوتی: انواع منابع ثابت و متحرک مولد صدا و ارتعاش بیش از حد مجاز

ث - عامل آلودگی صوتی: هر شخص حقیقی یا حقوقی که اداره یا تصدی منابع و کانونهای آلودگی صوتی را بر عهده داشته باشد.

ماده ۲- هرگونه اقدامی که موجبات آلودگی صوتی را فراهم نماید ممنوع است. حدود مجاز آلودگی صوتی به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت است، تعیین می‌شود.

ماده ۳- سازمان موظف است ضمن شناسایی منابع و کانونهای آلودگی صوتی میزان آلودگی آنها را بر اساس حدود مجاز تعیین و مراتب را به همراه مهلت رفع آلودگی مذکور به عامل آلودگی صوتی ابلاغ نماید. مهلت یادشده و روش سنجش میزان آلودگی بر اساس دستورالعمل ابلاغی سازمان تعیین می‌شود و عامل آلودگی موظف است نسبت به رفع آلودگی صوتی مربوط در مهلت مقرر اقدام نماید.

ماده ۴- سازمان موظف است در صورت عدم رفع آلودگی صوتی در پایان مهلت تعیین شده نسبت به انجام اقدامات موضوع قانون در مورد متخلف یا متخلفان اقدام نماید.

ماده ۵- سازمان مجاز است در اجرای وظایف قانونی خود و رعایت مفاد قانون و این آیین‌نامه هر زمانی که لازم بداند نسبت به بازرسی منابع آلوده کننده اقدام نماید.

تبصره: با عامل آلودگی صوتی و یا هر شخص دیگری که بطور مستقیم یا غیرمستقیم از انجام بازرسی و یا پایش میزان آلودگی صوتی جلوگیری و یا از آرایه آمار و اطلاعات مورد نیاز سازمان خودداری نماید طبق ماده (۱۶) قانون رفتار خواهد شد.

ماده ۶- مراکز معاینه فنی وسایل نقلیه موتوری موضوع ماده (۶) قانون موظفند انواع وسایل نقلیه موتوری مورد بازدید را از جهت رعایت حدود مجاز آلودگی صوتی نیز تحت آزمایش و معاینه قرار دهند.

ماده ۷- نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است در مورد وسایل نقلیه موتوری فاقد گواهی معاینه فنی مطابق ماده (۶) قانون اقدام نماید.

ماده ۸- وزارت راه و شهرسازی موظف است مستندات موردنیاز مربوط به رعایت حدود مجاز استاندارد آلودگی صوتی مربوط به حمل و نقل عمومی، هوایی، ریلی و دریایی را در اختیار سازمان قرار دهد.

ماده ۹- وزارت راه و شهرسازی موظف است در اجرای ماده (۳۳) قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴-، ظرف یک سال از تاریخ لازم الاجرا شدن این تصویب نامه، دستورالعمل کنترل و کاهش آلودگی صدا ناشی از فعالیتهای ساختمانی و سایر ساخت و سازها در محدوده شهرها و روستاها را با لحاظ محدودیت‌های نوعی، کمی و زمانی تدوین و در قالب مقررات ملی ساختمان ابلاغ نماید.

ماده ۱۰- وزارت کشور (سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور) موظف است نسبت به تکمیل طرح جامع مدیریت کاهش آلودگی صوتی در کلانشهرها ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این تصویب نامه اقدام و پس از تایید سازمان ابلاغ نماید.

ماده ۱۱- سازمان موظف است با همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، شهرداری ها و سایر دستگاه های مربوط ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این تصویب نامه نسبت به تکمیل و راه اندازی شبکه ملی پایش و اطلاع رسانی آلودگی صوتی با اولویت کلان شهرها اقدام نماید.

ماده ۱۲- اعتبارات لازم برای اجرای تکالیف مقرر در این آیین نامه در چهارچوب لوایح بودجه سنواتی دستگاه های ذیربط منظور و پس از تصویب در چهارچوب مقررات مربوط هزینه می-شود.

حدود مجاز آلودگی صوتی

۱- موتورسیکلت:

ظرفیت سیلندر موتورسیکلت (cc)	حد مجاز صدا بر حسب دسی بل
۸۰	۷۵
۸۰ - ۱۷۵	۷۷
۱۷۵	۸۰

تبصره: روش انجام آزمون بر مبنای استاندارد شماره ۱۰۲۸۲ سازمان ملی استاندارد ایران با عنوان «موتور گازی و موتورسیکلت - سطح صدا» خواهد بود.

۲- خودرو:

عنوان استاندارد		حد مجاز ارائه شده سطح صوت خودروها در ایران	
آزمون صدای عبوری	آزمون صدای اگزوز	آزمون صدای وسیله هشداردهنده خودرو (نصب بر روی خودرو)	
کلاس M _۱	کلاس N _۱		
استاندارد ایران	۷۵ db (A)*	۸۷ db (A)	۸۶ db (A)
			۱۱۲-۸۶ db (A)

* db (A) : تراز سطح صوت مقیاس وزنی A

* روش انجام آزمونها؛ روش انجام آزمونها بر مبنای استانداردهای کشورهای عضو اتحادیه اروپا می‌باشد.

* خودروی کلاس M₁: خودروهایی که به منظور حمل مسافر می‌باشند و دربرگیرنده بیشتر از ۹ صندلی با احتساب صندلی راننده نباشند.

* خودروی کلاس N₁: خودروهایی که برای مقاصد حمل و کالا می‌باشند (با مکانیزم جرم مجاز کمتر از ۲ تن)

* آزمون صدای عبوری: براساس استاندارد EEC/۷۰/۱۵۷ اتحادیه اروپا، این آزمون باید در یک محیط خشک که سطح صوت پس زمینه آن ۱۰ dB(A) از سطح صدای تولیدی توسط خودرو کمتر می‌باشد و در شرایط جوی مناسب (بدون وزش باد)، انجام گیرد. دو میکروفن در طرف خودرو و به فاصله ۷/۵ متر، از خط مرکز خودرو، در ارتفاع ۱/۲ متر، به موازات سطح افق و عمود بر راستای خودرو قرار داده می‌شود. خودرو از فاصله ۱۰ متری امتداد میکروفن‌ها با کمینه دو سرعت: ۱- سرعت ۵۰ Km/h، یا ۲- سرعت معادل سه چهارم سرعت اسمی موتور (در دنده ۲ یا ۳ یا درایو) به میکروفن‌ها نزدیک می‌شود و در زمان طی مسافت ۲۰ متر، سطح صوت ماشینی (مکانیزم) منتشره از آن اندازه‌گیری می‌گردد.

* آزمون صدای آگزوز: براساس استاندارد EEC/۷۰/۱۵۷ اتحادیه اروپا، این آزمون باید در یک محیط خشک که سطح صوت پس زمینه آن حداقل ۱۰ dB(A) از سطح صدای تولیدی توسط خودرو کمتر می‌باشد و در شرایط جوی مناسب (بدون وزش باد)، انجام گیرد. یک میکروفن با زاویه ۴۵ درجه نسبت به مجرای خروجی آگزوز و در بیشینه دو ارتفاع: ۱- ارتفاع مجرای خروجی آگزوز یا ۲- ارتفاع ۰/۲ متر و به فاصله ۰/۵ متر، از دهانه خروجی آگزوز قرار داده می‌شود و سطح صوت ماکزیمم مقدار بدست آمده از سه اندازه‌گیری پیاپی با اختلافی در محدود ۲ dB(A)، بعنوان نتیجه گزارش ارائه می‌گردد.

* آزمون صدای وسیله هشداردهنده خودرو (نصب بر روی خودرو): براساس استاندارد EEC/۷۰/۳۸۸ اتحادیه اروپا، این آزمون باید در یک محیط خشک که سطح صوت پس زمینه آن حداقل ۱۰ dB(A) از سطح صدای تولیدی توسط بوق خودرو کمتر می‌باشد و در شرایط جوی مناسب (سرعت وزش باد کمتر از ۱۸ Km/h، می‌باشد) انجام گیرد. میکروفن‌ها به فاصله ۷ متر از لبه جلویی خودرو، به موازات سطح افق، در امتداد راستای طولی خودرو، به سمت منبع تولید صوت قرار داده می‌شود. ارتفاع میکروفن‌ها از ۰/۵ تا ۱/۵ متر (نسبت به سطح زمین) متغیر بوده و ماکزیمم سطح صوت بدست آمده از آنها طی یکبار اندازه‌گیری صدای بوق (موتور خاموش است)، بعنوان نتیجه گزارش ارائه می‌گردد.

۳ - حدود مجاز آلودگی صوتی در پهنه‌های مختلف:

ردیف	نوع منطقه	تراز متوسط روز (۷ صبح تا ۱۰ شب) dB(A) روز	تراز متوسط شب (۱۰ شب تا ۷ صبح) dB(A) شب
۱	پهنه مسکونی	۵۵	۴۵
۲	پهنه مختلط (تجاری - مسکونی)	۶۰	۵۰
۳	پهنه تجاری - اداری	۶۵	۵۵
۴	پهنه فعالیت (مسکونی - صنعتی)	۷۰	۶۰
۵	پهنه صنعتی	۷۵	۶۵

* پهنه مسکونی:

پهنه‌ای که کاربری غالب آن مسکونی و کارکرد اصلی آن سکونت بوده و کاربری‌های مربوط به فعالیت‌های پشتیبان برای تأمین نیازهای روزمره و اولیه ساکنین محلات را نیز در خود جای داده است. در پهنه سکونت، تأمین آسایش و امنیت ساکنین، مبنای

انتخاب کاربری‌های مجاز به استقرار در این پهنه است. تنوع در پهنه‌های مسکونی ناشی از وجود تفاوت بارز در تراکم ساختمانی، ابعاد قطعات مسکونی، تعداد طبقات، تعداد واحد مسکونی در هر هکتار، عرض معابر و ... است.

* پهنه مختلط (تجاری - مسکونی):

مشمول بر قسمت‌هایی از شهر که از رشد خزنده فضاهای کار و فعالیت در بافت‌های مسکونی پدید آمده و از استقرار توأمان کارکردهای سکونت و کار و فعالیت شکل گرفته است.

* مراکز تجاری - اداری:

شامل قسمت‌هایی از شهر که عمدتاً دارای کاربری تجاری صرف و یا کاربری‌های مرتبط با آن باشد (مانند بازارها، پاساژها و ...).

* پهنه فعالیت (مسکونی - صنعتی)

مشمول بر قسمت‌هایی از شهر که وجه غالب آن کار و فعالیت، به ویژه کاربری‌های تجاری خدماتی بوده و سکونت در آن ممنوع، یا محدود و تابع نظم عمومی کار و فعالیت است. این پهنه زیرپهنه‌های اصلی متمایزی را در بر می‌گیرد که در هر یک، غلبه یکی از وجوه تجاری، اداری، خدماتی، صنعتی یا اختلاطی از آن‌ها در مقیاس‌های متفاوت شهری بارز است.

* پهنه صنعتی

پهنه‌ای دارای کاربری صنعتی که طبق ضوابط محیط زیست استقرار آن‌ها در محیط شهر مجاز نبوده و بر اساس مطالعات زیست محیطی لازم است با فاصله‌ای مناسب بیرون از شهر یا نواحی مسکونی قرار گیرد. کارگاه‌های مزاحم شهری، کاربری‌های کارخانه‌ای، تولیدی و خدمات صنعتی عموماً در این محدوده واقع هستند.

* روش و محل اندازه‌گیری آلودگی صوتی به شرح زیر می‌باشد:

دستور (فرمول) محاسبه ی تراز متوسط () روز و شب به شرح زیر است:

روز

($10 \cdot Leq$) تراز معادل در مدت زمان ده دقیقه اندازه‌گیری است که ۲۴ بار در شبانه‌روز (با فاصله زمانی یک ساعته) اندازه‌گیری می‌شود. محل اندازه‌گیری ضلعی از فرستنده است که کمترین فاصله را با دریافت‌کننده دارد

ماده ۲۹ قانون هوای پاک

ایجاد هرگونه آلودگی صوتی توسط منابع ثابت و متحرک، ممنوع می‌باشد. در مورد منابع ثابت، مرتکب به جزای نقدی درجه هفت موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.

تبصره ۱- نیروی انتظامی مکلف است راننده وسایل نقلیه موتوری را برای بار اول ملزم به پرداخت جریمه نقدی معادل یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال، در صورت تکرار برای بار دوم به پرداخت دوبرابر جریمه مذکور و در صورت تکرار بیش از دوبار، به پرداخت جریمه نقدی معادل سه میلیون (۳,۰۰۰,۰۰۰) ریال محکوم نماید.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط سازمان و با همکاری دستگاه‌های مربوطه حداکثر ظرف مدت سه‌ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.